REZERWATY PRZYRODY – CZAS NA COMEBACK

SHADOW LIST REZERWATÓW W WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIM stan na 21.01.2017r.

Paweł Pawlaczyk
Katarzyna Barańska

Specyfika województwa:

- Inwentaryzacje przyrodnicze gmin wykonane na przełomie XX i XXI w., dość rzetelne (na podstawie prac terenowych) – projekty form ochrony przyrody
- Podsumowane „waloryzacją przyrodniczą województwa” wykonaną na zlecenie Marszałka w 2010 r., opublikowaną w internecie
- Zawiera m. in. zestawienie i warstwę shp proponowanych rezerwatów (208 obiektów)
- Niektóre zostały już uznane; doszło kilka nowych propozycji…
- … ale dobry punkt wyjścia do dalszych analiz

Specyfika województwa:

Uznawanie nowych rezerwatów to proces ciągły, brak typowego dla wielu innych województw wyhamowania po 2008 r.

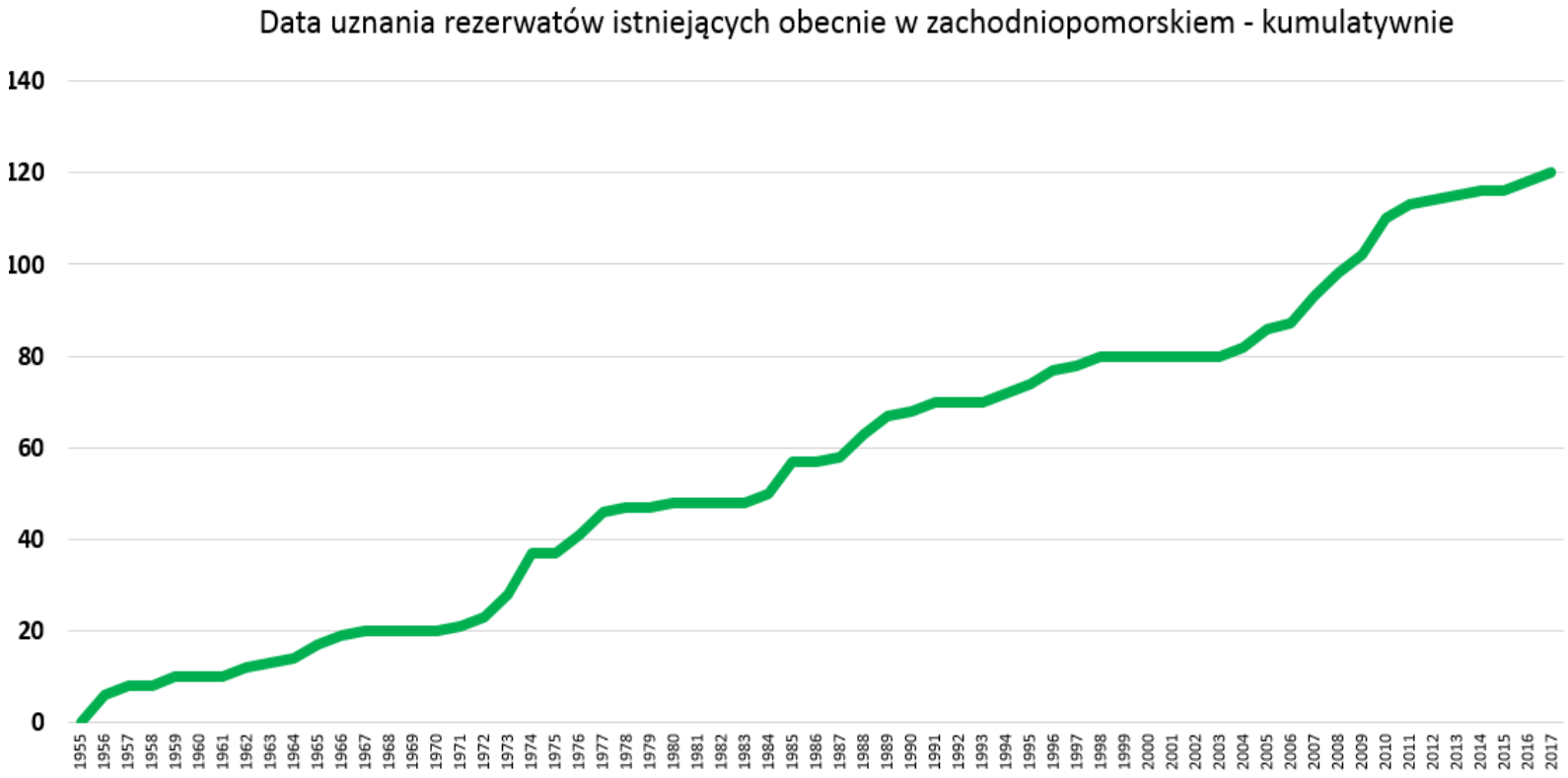

Np.: 2012 – Słoneczne Wzgórza, 2013 – Przełom Wołczenicy, 2014 – Czarnówko, 2015 – Bór Samlinski, 2016 – Wiązy Reskie, 2017 – Klif w Dziwnówku, 2017 – Klif w Łukęcinie…

Źródło podkładu: *www.geoportal.gov.pl*

Stan naszych analiz na 21.01.2017:

ISTNIEJĄCE:
120 obiektów
Łącznie – 13 876 ha
0,6% powierzchni województwa

PROPONOWANE:
(głównie, lecz nie tylko z „waloryzacji 2010”)
207 obiektów
42 poza siecią Natura 2000
Łącznie – 16 053 ha
0,7% powierzchni województwa

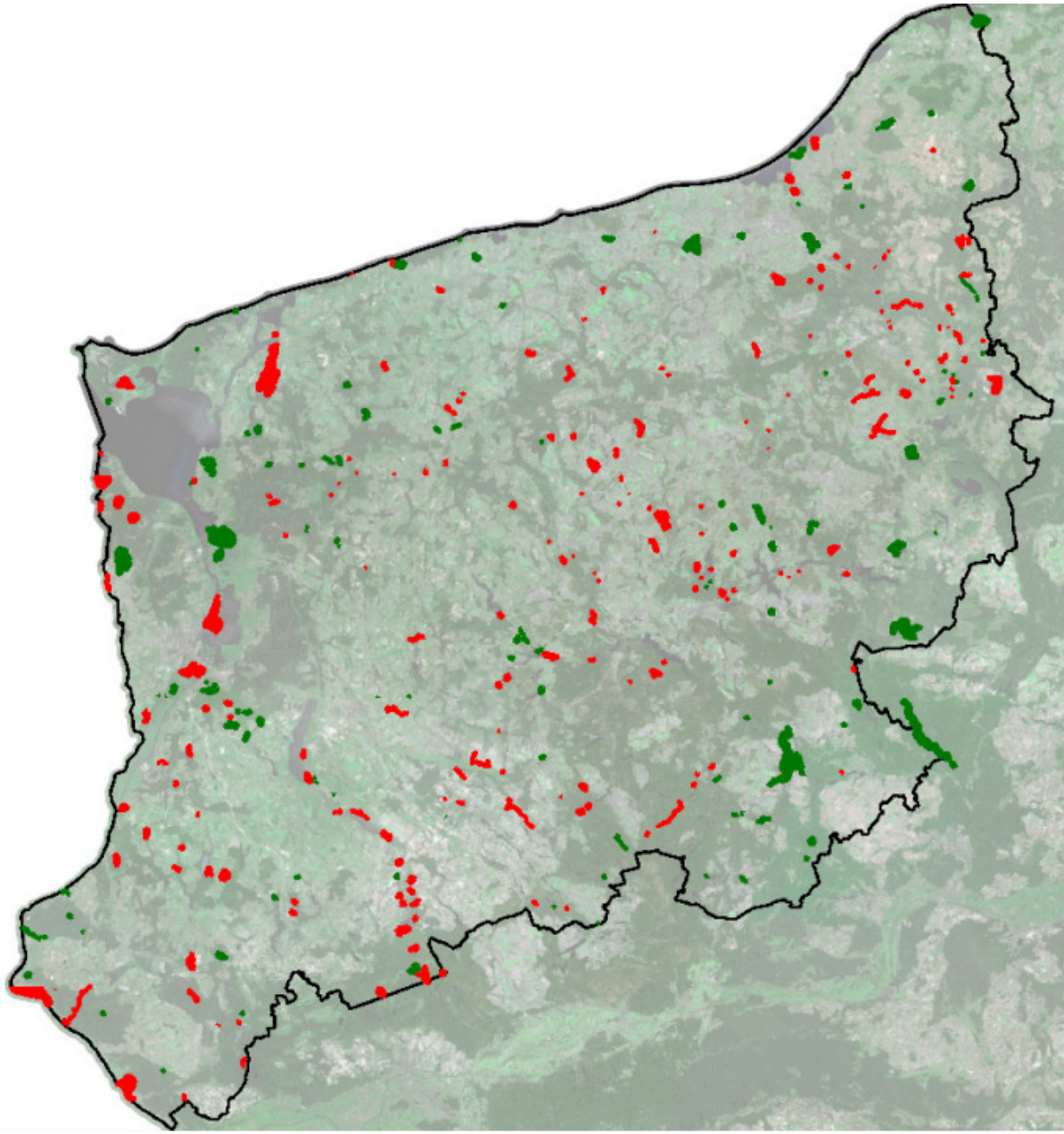

WIELKOŚĆ REZERWATÓW ISTNIEJĄCYCH I PROPONOWANYCH
(ISTNIEJĄCE WIĘKSZE NIŻ PROPONOWANE!)

średnia wielkość	PROPNOWANE	77 ha
	ISTNIEJĄCE	117 ha
obiekty >1000 ha	PROPONOWANE	Bagna Rozwarowskie 1451 ha (torfowiska!)
	ISTNIEJĄCE	Wielki Bytyń 1943, Olszanka 1354 (torfowiska!)
obekty <1 ha	PROPONOWANE	Trzęsawisko koło Zakłodzia 0,5 ha, Mszar koło Łobeskiej Stadniny Koni 0,7 ha
	ISTNIEJĄCE	brak

PODZIAŁ ISTNIEJĄCYCH REZERWATÓW ZE WZGLĘDU NA GŁÓWNY PRZEDMIOT OCHRONY *(GŁÓWNIE TORFOWISKA I LASY, ALE TEŻ FLORYSTYCZNE!)*

torfowiskowe - 28
florystyczne - 25
leśne - 24
krajobrazowe - 12
faunistyczne – 11
wodne – 5
stepowe – 4
nieokreślone – 5

Różnice mogą wynikać z różnego podejścia do klasyfikowania przedmiotów ochrony rezerwatów. W rzeczywistości przedmioty ochrony podobne w proponowanych i istniejących rezerwatach.

Ponadto – niegdyś moda na tworzenie florystycznych rezerwatów „cisowych” lub „jodłowych” i innych ciekawych, nie koniecznie naturalnie występujących gatunków drzew.

PODZIAŁ PROPONOWANYCH REZERWATÓW ZE WZGLĘDU NA GŁÓWNY PRZEDMIOT OCHRONY *(GŁÓWNIE TORFOWISKA I LASY!)*

torfowiskowe - 45
leśne - 36
wodno-torfowiskowe – 22
leśno-torfowiskowe - 16
wodne – 11

faunistyczne – 7 (głównie ptasie)
florystyczne - 8
krajobrazowe - 9
różnych ekosystemów- 22
stepowe + stepowo-leśne + stepowo-florystyczne – 6
inne/mieszane/nieokreślone – 25

BRAKI REPREZENTATYWNOŚCI:
(na razie tylko wstępna analiza)

- solniska !
- jeziora ramienicowe (?)
- rzeki włosienicznikowe (?)
- łąki
- torfowiska alkaliczne
- ~~wybrzeże klifowe~~ (uzupełnione 2017)
- wybrzeże wydmowe
- bory

ŹRÓDŁO I JAKOŚĆ DANYCH O OBIEKTACH:

Dane z „waloryzacji 2010”:

- Niekiedy przestarzałe dane lub zbyt słabe walory do objęcia ochroną rezerwatową

- Niekiedy walory zniszczone

- Jednak, większość obiektów nadal ma jakieś walory przyrodnicze

---

= Do dalszej weryfikacji w terenie, w sezonie 2017r.

Dane od przyrodników:

- Są, ale względnie niewiele propozycji nowych w stosunku do „waloryzacji 2010”

W tym województwie duże zapotrzebowane na rezerwaty jako „strefy rdzeniowe” w dużych obszarach Natura 2000

(por. Pawlaczyk P. 2016. Czy potrzebne są rezerwaty wewnątrz innych, wielkoobszarowych form ochrony przyrody? Przegląd Przyrodniczy 27, 4: 18-26)

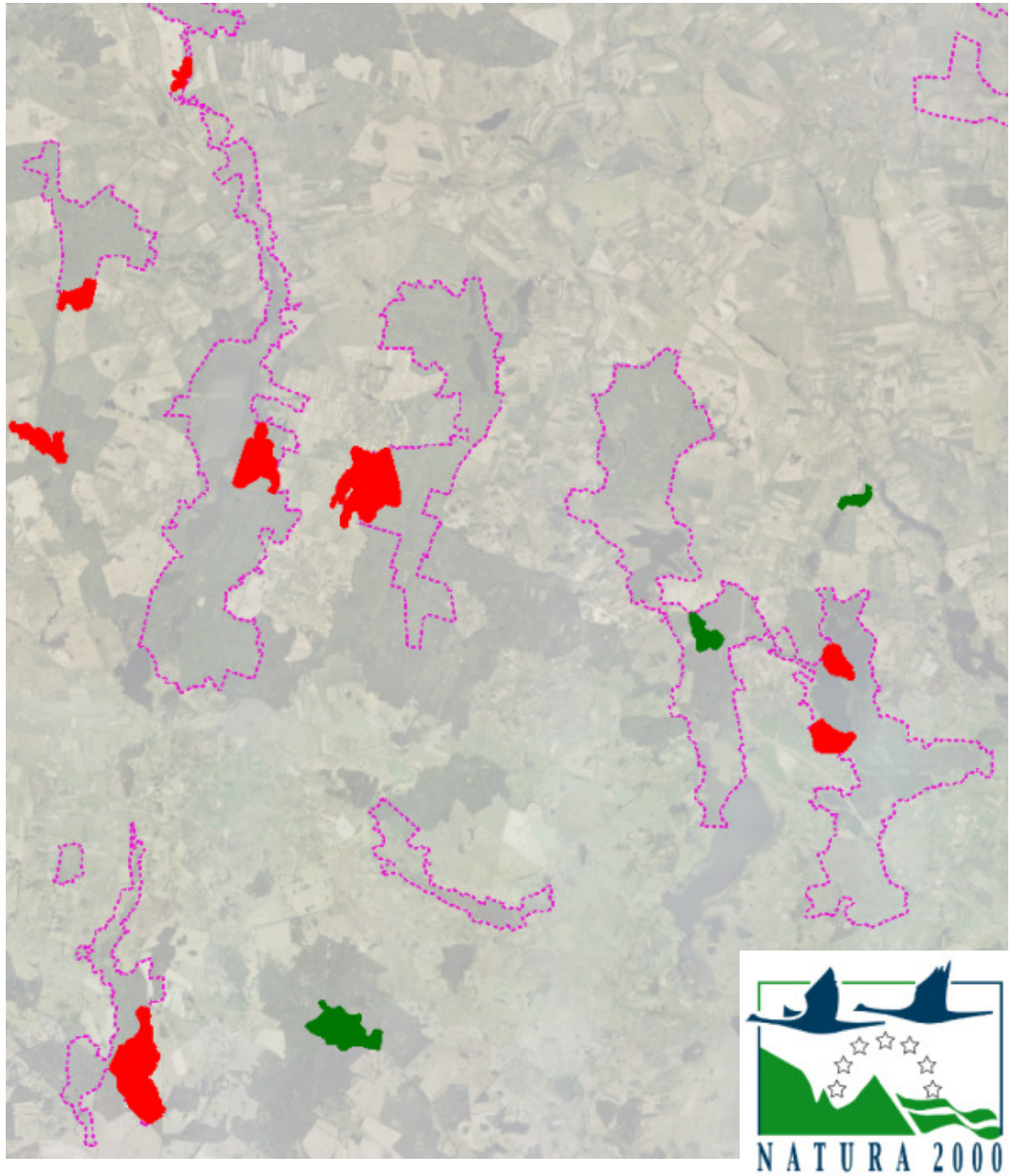

PRZYKŁADOWE OBIEKTY

Rzeka Korytnica

95,34 ha, rezerwat wodny,
Gmina Drawno

Naturalna rzeka śródleśna, wyjątkowo malownicza krajobrazowo, miejscami z roślinnością włosienicznikową; a miejscami z występowaniem ramienic.

ALE: Sprzeciwy społeczne przedsiębiorców kajakowych wobec uznania rezerwatu !

PRZYKŁADOWE OBIEKTY

Torfowisko Mnica

19,82 ha, rezerwat torfowiskowy,
Gmina Drawsko Pomorskie
Poligon Drawski

Torfowisko alkaliczne z kompleksem typowej roślinności mechowiskowej i szuwaru kłociowego, z populacją lipiennika Loesela.

PRZYKŁADOWE OBIEKTY

Dolina Krąpieli

125,21 ha, rezerwat
biocenotyczny,
Gmina Stargard Szczeciński

Przełomowa dolina rzeki Krąpieli poniżej Pęzina, rzeka o naturalnym charakterze oraz kompleks łęgów i grądów

PRZYKŁADOWE OBIEKTY

Rozlewiska Kostrzyneckie

897,67 ha, rezerwat faunistyczny (ptaków), Gmina Cedynia

Kompleks rozlewisk, łąk, szuwarów, starorzeczy i regenerujących się łęgów wierzbowo-topolowych w dolinie Odry.
Jedno z większych noclegowisk żurawi i gęsi w regionie.
Miejsce bytowania m.in.: ohara, kulika wielkiego, bataliona, puchacza, rybitwy czarnej, białowąsej i białoczelnej, rycyka oraz wielu innych gatunków ptaków wodno-błotnych.

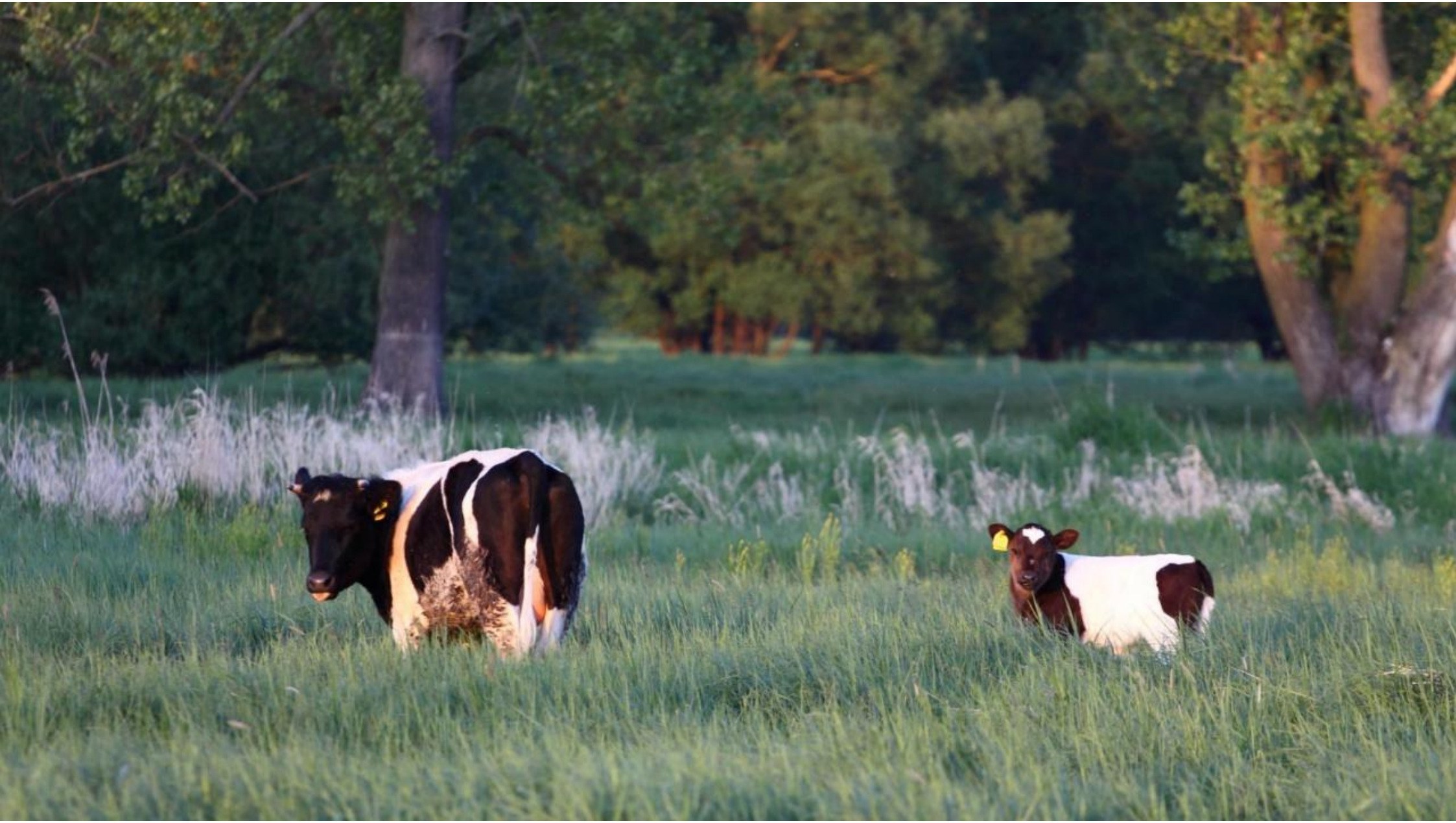

PRZYKŁADOWE OBIEKTY

Dolina Słubi

162,93 ha, rezerwat krajobrazowy, Gmina Mieszkowice

Dolina niewielkiego dopływu Odry o wysokiej naturalności. Miejscami rzeka ma charakter górskich cieków. Dobrze zachowane płaty grądów, łęgów i olsów. Liczne źródliska.

PRZYKŁADOWE OBIEKTY

Porzeckie Rolzewiska

741,26 ha, rezerwat różnych ekosystemów,
Gmina Boleszkowice

Mozaika bogatych gatunkowo łąk wilgotnych, zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, łąk świeżych, ciepłolubnych śródlądowych muraw napiaskowych, starorzeczy. M.in. stanowisko koślaczka stożkowatego oraz licznej awifauny wodno-błotnej.

PRZYKŁADOWE OBIEKTY

Rudnickie Ostnice

10,95 ha, rezerwat stepowy,
Gmina Cedynia

Mozaika ciepłolubnych muraw napiaskowych oraz młodników sosnowych. Jedno z 2 znanych i jednocześnie największe naturalne stanowisko ostnicy piaskowej w Polsce.